

Rovasti Mikael Punnala (1947–2025)

Rovasti Mikael Punnala muutti taistelevasta seurakunnasta osaksi riemuitsevaa seurakuntaa maanantaina 21.7.2025 kotonaan Pälkäneellä vakavan sairauden seurauksena. Isä Mikael kulki kirkollista polkua oman työuransa ohella piispa Aleksanterin sauvapojasta rovastiksi asti.

Mikael (Mikko) Punnala syntyi 14.1.1947 Tampereella. Hänen vanhempansa olivat Vladimir Punnala (s. 1907 Ukrainassa) ja Antonina Punnala (omaa sukua Bogdanoff, s. 1909 Pietarissa). Tampereen ortodoksisen kappeliseurakunnan syntymäkirja todistaa, että pienokainen Mikael kastettiin 9.2.1947 Tampereella. Kasteen toimittivat pastori Pietari Norilo ja diakoni M. Saarentaa. Kummeina toimivat insinööri Feodor Urne ja neiti Elisabet Koelliker Viipurin kreikkalais-katolisesta seurakunnasta.

Vladimir toimi aktiivisesti vuonna 1950 perustetun uuden Tampereen ortodoksisen seurakunnan hoitokunnassa kirkollishallituksen kutsusta. Poi- ka Mikael sai toimia muun muassa Helsingin piispa Aleksanterin sauvapoi- kana vuonna 1961. Innostus oman kirkon perinteeseen syttyi eikä sammunut milloinkaan.

1980-luvulla Oulussa työnsä ohessa Mikael toimi yhdessä isä Raimo Hutun ja kainuulaisten kanssa kirkon nuorisotyössä aktiivisesti, myös nuorisotyötoimikunnassa merkittävänä vaikuttajana. Mikael teki työuransa Puo- lustusvoimien palveluksessa. Tällöin hän osallistui myös Puolustusvoimien ortodoksisen henkilökunnan kirkolliseen työhön.

Isä Raimo Huttu kannusti Mikaelia kirkollisiin opintoihin. Mikael päätti hakea erioikeutta opiskella pappisseminaarissa yksityisesti siinä laajuudes- sa kuin diakoniksi vihkiminen edellyttää. Oulun metropoliitta Leo luonnehti suosituskirjeessään Punnalaa henkilönä papilliseen palvelustehtävään sopi- vaksi pannen merkille erityisesti Mikaelin ansiot nuorisotyössä ja myös sen, kuinka hän on kasvattanut omat lapsensa yhdessä vaimonsa kanssa kirkkon- sa yhteyteen. Tähän oli vaikuttanut merkittävästi Mikaelin omien vanhempi- en tausta ja ortodoksinen tunnustus.

Arkkipiispa Paavali 18.2.1985 myönsi ylivääpeli Punnalalle oikeuden suorittaa pappisseminaarissa tenttejä arkkipiispan hyväksymien opintovaa- timusten mukaan. Kyseessä oli ensimmäinen kerta, kun pappisseminaarissa suoritettiin diakonilta vaadittavia opintoja niin, ettei kyseessä ollut virallinen loppututkinto. Määrätyt opinnot sujuivat vikkellästi, ja Mikael täydensi niitä

myöhemmin Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa sekä myös metropoliitta Tiuhonille kirjallisesti ja suullisesti pappisseminaarin kurssien mukaan.

Valamon kirkossa 14. lokakuuta 1988 annetussa kanonisessa vahvistuskirjassa Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Johannes asianmukaisesti lausuu: ”Tämän armon tultua meidänkin nöyryytemme osaksi olen vihkinnyt diakoniksi hypodiakonien joukkoon kuuluneen herra MIKAELIN hänen hengellisen isänsä todistuksen nojalla ja pyhien apostolien kanonien mukaan. Olen antanut hänelle vallan esteettä palvella diakonina Jumalan kirkoissa. Sen tähden ja tätä varten on tämä meidän nöyryytemme vahvistuskirja tehty ja annettu diakoni Mikaelille, hänelle vakuudeksi.”

Diakoniksi vihitty isä Mikael palveli palkkatyönsä ohessa diakonina aktiivisesti, ja Helsingin metropoliitta Tiuhon myönsikin hänelle yli diakonin arvon Tampereen kirkossa 27.4.1991. Metropoliitta Tiuhon vihki isä Mikaelin papiksi 9.7.1994 Hämeenlinnan kirkossa. Isä Mikael palveli pappina 31 vuoden ajan, aina kuolemaansa saakka. Rovastiksi hänet vihki arkkipiispa Leo Hämeenlinnan kirkossa 15.4.2018.

Moni muistaa isä Mikaelin tinkimättömänä – joskus ehdottomanakin – ja suorasanaisena kirkonpalvelijana. Samanlaista kuria ja järjestystä hän edellytti itseltäänkin, usein pyysi anteeksikin tekemiään pieniä, jopa vähäpätöisiä virheitä jumalanpalvelusta toimittaessaan. Useimmat isä Mikaelin toimitamiin liturgioihin osallistuneet muistavat hänen tapansa toimittaa yleinen synnintunnustus ennen verettömän uhrin kantamista. Kirkkoon aikaisin saapunut saattaa muistaa myös hänen tapansa istua alttarissa hiljaisessa rukouksessa.

Isä Mikael halusi myös hautauspalvelusten olevan täydellisesti, kaikki ne teksteineen toimitettuja ja sääntillisiä, fokuksen ollessa ortodoksisen uskon mukaan vainajan viimeisessä maanpäällisessä jumalanpalveluksessa. Saarnatessaan hän toisinaan tukeutui oppi-isänsä ja mentorinsa metropoliitta Tiuhonin opetuspuheisiin. Tämän seikan hän myös selkeästi toi esiin korostamatta omaa persoonaansa ja ansioitaan. Nöyryys ja palvelualttius olivat isä Mikaelille tavoiteltavia hyveitä.

Isä Mikaelin viimeisten vuosien osalta on mainittava hänen Valkeakosken ortodoksisen yhteisön eteen sydämellä tekemänsä työ. Valkeakosken rukoushuone on noussut isä Mikaelin isännöitsijäkaudella uuteen kevääseensä. Erityisesti siitä on tullut turvapaikka ukrainalaisille pakolaisille, joiden eteen isä Mikael teki työtä valtavien ponnistuksin, ruoka- ja tavaralahjoituksia jaka-

en, kooten ihmisiä yhteisiin jumalanpalveluksiin ja avustaen erityisesti erään invalidisoituneen miehen perhettä. Valtava määrä työtunteja vielä voimien jo heikentyessä.

Isä Mikaelin perhetausta – isä Ukrainasta, äiti Pietarista – vaikutti hänen voimakkaaseen auttamishaluunsa. Se ei totisesti jäänyt pelkästään puheiden, hyvien aikomusten, lämpimien ajatusten tai korulauseiden tasolle. Harjoittellessaan maanpuolustamista koko työuransa isä Mikael tiesi hyvinkin tarkasti, millaista helvettiä ja millainen synti sota aina on.

Isä Mikael oli kymmenien vuosien ajan aulis toimittamaan tarvittaessa jumalanpalveluksia Tampereen seutua laajemmalla alueella, viimeisinä vuosinaan erityisesti Vaasan kappeliseurakunnan alueella. Hän oli erityisen tuttu hengellinen isä Hämeenlinnassa, jossa hänet oli papiksikin vihitty. Isä Mikaelin papillinen motto oli: jos pyydetään, silloin on mentävä. Erityisesti Tampereen seurakunnassa onkin nyt yhden uskollisen ”keikkapapin” vajuus. Lapsuudessa ja nuoruudessa Mikael oli saanut kestää ajoittaista ryssittelyä ja ylenkatsetta valtaväestön taholta. Ylenkatseelle isä Mikael olikin allerginen, ja hän toi meidän oloissamme poikkeuksellisen miehuullisesti esiin ortodoksisista uskoaan ja Kirkkoa. Siinä on opittavaa meille kaikille, jotka haluamme Kristuksen osoittamaa tietä kulkea.

Kuullessaan kuolemansa olevan lähellä isä Mikael alkoi järjestää omia hautajaisiaan ja perheensä asioita. Hän soitti minullekin ajoissa ja pyysi muistokirjoitusta, koska sovittu henkilökuva hänen 30-vuotisen pappeutensa kunniaksi oli jäänyt omasta syystäni kesken ja julkaisematta. Samalla hän kiitti kaikesta yhteisestä palveluksesta ja suorasta yhteydestä.

Isä Mikaelin hautauspalvelus toimitettiin Tampereen ortodoksisessa kirkossa lauantaina 2.8.2025 kello 10. Palveluksen jälkeen isä Mikael laskettiin lepoon Vatialan hautausmaalle ja muistotilaisuus pidettiin Nikolainsalissa. Häntä jäivät kaipaamaan erityisesti hänen vaimonsa Eila, aikuiset lapset puolisoineen ja seitsemän lastenlasta.

Autuaallinen on se tie, jota sinä vaellat tänään, oi sielu, sillä sinulle on valmistettu lepopaikka.

Jyri Luonila

Kirjoitus on julkaistu aiemmin pienin eroavaisuuksin Suomen ortodoksisen kirkon verkkosivulla.